

20.8.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

STM047:00/2019

STM/2073/2019

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa otsikon asiassa, minkä johdosta esitämme seuraavaa:

Esitysluonnoksessa ehdotetaan korotettavaksi eläkkeitä siten, että kansaneläkkeen täyttä määrää korotettaisiin 31 eurolla kuukaudessa ja takuueläkkeen määrää 50 eurolla kuukaudessa. Lisäksi eläkkeensaajan asumistuen lisäomavastuurajaa ja lisäomavastuun kerrointa ehdotetaan muutettavaksi siten, että esityksen mukainen eläketulon muutos ei juurikaan vaikuttaisi eläkkeensaajan asumistukeen ja siten vähentäisi eläkkeensaajan käytettävissä olevien tulojen nousua.

Esitysluonnoksen tavoitteena on eläkkeensaajien toimeentulon turvaaminen, köyhyyden ja osattomuuden vähentäminen sekä tasaisemmasta tulonjaosta huolehtiminen.

Esitysluonnoksessa ehdotettujen muutosten arvioidaan lisäävän julkisen talouden menoja kokonaisuudessaan noin 183 miljoonaa euroa. Muutos kasvattaa kansaneläkkeen ja takuueläkkeen saajien määrää arviolta 20 000 henkilöllä ja aiheuttaa etuuksien määrän tarkistuksen 600 000 nykyisen Kelan eläkettä saavan osalta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020.

Pidämme esitysluonnoksen tavoitteita pääasiassa tärkeänä ja kannatettavina. Ehdotetut lakimuutokset lisäävät kuitenkin merkittävästi valtiontalouden menoja, joten työllisyyttä lisäävien reformien tekeminen tulee entistäkin tärkeämmäksi. On myös hyvä huomata, että eläkkeensaajien toimeentuloon vaikuttavat heille maksettavien eläke- ja toimeentuloetuuksien lisäksi myös moni muu asia.

Selvitystemme perusteella yrittäjien luottamus YEL-järjestelmään on erittäin alhaisella tasolla. Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen korottaminen tarkoittaa käytännössä sitä, että yhä useampi yrittäjä maksaa YEL-maksuaan turhaan, sillä saman eläkkeen saisi maksamatta mitään. Nykyisistä YEL-

vakuutetuista selvästi yli puolet on tällä hetkellä vakuuttanut itsensä tasolla, jolla heidän työeläketurvansa ei koko työuran aikanaan kerry takuueläkettä suuremmaksi. Ehdotetut korotukset siten varmasti heikentävät työeläkejärjestelmän kannustavuutta ja uskovuutta yrittäjien näkökulmasta.

Suomen Yrittäjät on esittänyt, että yrittäjän pakollisen eläkevakuuttamisen alaraja nostettaisiin yrittäjän ansiosidonnaisen työttömyysturvan alarajalle (12 816 euroa/2019). Tämä ei vielä nostaisi työuran aikaista eläkekertymää kaikissa tapauksissa takuueläkettä korkeammaksi, mutta varmistaisi sen, että pakollisen vakuutuksen piirissä olevalla yrittäjällä olisi oikeus työuran aikaiseen sosiaaliturvaan ja erityisesti ansioturva-etuuksiin.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Janne Makkula
työmarkkinajohtaja

Harri Hellstén
työmarkkina-asioiden päällikkö